އެންމެ ރަނގަޅު އިންވެސްޓްމަންޓަ ކީ
ދަރިން ހެޔޮ ގޮތުގައި ތަރުބިޔަތުކުރުން
ޙައްވާ މުޙައްމަދު، ސ. މީދޫ
މިއަދުގެ މުޖުތަމަޢަށް ބަލާއިރު ފާހަގަކުރި ގޮންޖެހުންތަކުގެ ސަބަބުންތޯ ޙާލަތަށްވުރެ ގޯސް ޙާލަތަކަށް ދިއުމަކީ
ރަނގަޅުގޮތުގައި ދަރިން ތަރުބިޔަތު ސުވާލު އުފެދެއެވެ. ހަމައެހެންމެ ދަރިން އެކަށީގެންވާ ކަމެކެވެ. އެހެންކަމުން
ކުރުމުގައި ގޮންޖެހުންތަކެއް ތަރުބިޔަތު ކުރުމުގައި މައިންބަފައިންނަށް ކޮންމެ މަޔަކުވެސް ކޮންމެ ބަފަޔަކުވެސް
އެބަހުއްޓެވެ. ރޭޑިއޯއާއި ޓީވީގެ އެކަށީގެންވާ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރެވޭތޯ ތިމާގެ ދަރިން ރަނގަޅުގޮތުގައި
އިތުރަށް އިންޓަރެނޓްފަދަ މީޑިއާގެ މިއީވެސް އުފެދޭ ސުވާލެކެވެ. ތަރުބިޔަތުކުރުމަށް ސަމާލުކަން ދޭން
ވަސީލަތްތަކުން ޖުމުލަގޮތެއްގައި އެބަޖެހެއެވެ.
އަޑުއިވި، ފެންނަމުންދާ ކަންކަމަކީ އަޅުގަ ނޑުމެންނަކީ މުސްލިމުން
އިސްލާމީ ތަރުބިޔަތަކަށް މަގުފަހިވާ ކަމަށްވީހިނދު، ދަރިންނަށް ރަނގަޅު އިސްލާމީ ތަރުބިޔަތެއްގެ
ކަންކަމެއް ނޫނެވެ. މީގެއިތުރަށް އިސްލާމީ ތަރުބިޔަތެއް ދިނުމަކީ، މަތީގައި ކުދިން ތަރުބިޔަތު ކުރުމުގެ
ކުއްޖާގެ ވަށައިގެންވާ މުޅި މާޙައުލަށް މައިންބަފައިންގެ މައްޗަށް އޮތް މަސައްކަތް ފަށަންޖެހެނީ ކުއްޖާގެ
ބަލައިލާއިރުވެސް ގިނައިން ފެންނަނީ ވާޖިބެކެވެ. ދިވެހި މުޖުތަމަޢުން ފެންނަ އެންމެ ޅަފަތުގެ ދުވަސްވަރުން
ތަރުބިޔަތަށް ހުރަސްއެޅޭފަދަ ކަންކަމެވެ. އެންމެހައި ނުބައި ކަންކަމުގެ އަޞްލަކީ، ފަށައިގެންނެވެ. އެހެނީ ކުއްޖާގެ
ކަންއޮތީ މިހެން ކަމުގައިވިޔަސް ދަރިންނަށް އިސްލާމީ ތަރުބިޔަތެއް ތަރުބިޔަތުގެ ފުރަތަމަ ބިންގާ
އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ތެރޭގައި ޒުވާނުންގެ ދެވިފައި ނެތުމުގެ ނަތީޖާއެވެ. މިއަދު ރަނގަޅުގޮތުގައި އަޅައިދެވިއްޖެނަމަ،
ގޮތުގައި ތިބި ގިނަ މީހުންނާއި މާދަމާގެ އެންމެ ތުއްތު ކުދިންގެ ގޮތުގައި ތިބި ނުބައި ގޯޅިއަކުން ދިއުމަކީ ދުރުކަމެކެވެ.
ޒުވާނުންނަށް ވާންތިބި ކުޑަކުދިން ދީނެއް ކުދިންނަށް އިސްލާމީ ތަރުބިޔަތެއް މި ދިވެހި މުޖުތަމަޢަށް ބަލާއިރުވެސް
އުޞޫލެއް ޤަވާޢިދެއް ނެތި ހިތަށް ހޯދައި ދިނުމަށް މަސައްކަތް މީގެ ރިވެތި މިސާލުތައް ފެންނަން
އެރިގޮތަކަށް އުޅެމުން މިދަނީ ކުރިން ނުކުރެވުނުނަމަ، ގައުމު މިދެކޭ އެބަހުއްޓެވެ. މުޖުތަމަޢުގައި އެއްބަޔަކު
ދަރުމަ. އޯގަސްޓް 5 2012

ދީނާދުރުވެ، ވިޔާނުދާ ޢަމަލުތައް ކުރަމުން
ދިޔަނަމަވެސް، ދީނަށް ލޯބިކުރާ ހެޔޮލަފާ
ޒުވާނުންނާއި ޅަކުދިންގެ އަދަދުވެސް މަދު
ނޫންކަމީ މިދެންނެވި ބަހުގެ ހެއްކެކެވެ.
ތަރުބިޔަތުކުރުމުގައި ތަފާތުތަކެއް
ނުވާނަމަ އެންމެންވެސް ވާނީ އެއްގޮތެކެވެ.
މުޖުތަމަޢުގެ ސަބަބުން ފޯރާ ނުފޫޒެއްނަމަ
އެ ނުފޫޒު ހުރިހާ އެންމެންނަށް
ވެސް ފޯރާނީ އެއްވަރަކަށެވެ.
އެހެންކަމުން ތަރުބިޔަތު ކުރުމުގައި
މައިންބަފައިންނަށް އިހުމާލުތަކެއް
ވެވޭކަމަށް ޤަބޫލުކުރަން އެބަޖެހެއެވެ.
މިފުރުޞަތުގައި ދިވެހި މައިންބަފައިންނަކީ
ދަރިންގެ މުސްތަޤުބަލަށް ވިސްނާ
ދަރިންނަށްޓަކައި ޤުރުބާނީތަކެއްވާ
ބައެއްކަން ފާހަގަކުރަމެވެ. ކުއްޖާގެ
އުމުރުން 2 އަހަރާއި ބައިން ފެށިގެން
ގާތްގަ ނޑަކަށް 18 އަހަރު ފުރުމާ
ހަމައަށް މަދަރުސާއަކަށް ފޮނުވާ
ޚަރަދުތަކެއް ކުރާ، ވަރަށް ގިނަބަޔަކު
ތިބިކަން ޤަބޫލުކުރަމެވެ. ކިތަންމެ ކުރު ރެ، ގޯސް ގެ ކުރި ޑިގެ ކަ ކުއް އަ
މަށްވު ވުމު ން ދެނެވޮ ންވާ ން ޖާ ށް
ބޮޑު ޚަރަދެއްކޮށް މަދަރުސާއަށް ރަނގަޅު ކުއްޖަކަށް ހަދަން މާ ވިސްނައިދެވިދާނެއެވެ. ފިލްމު
ފޮނުވިނަމަވެސް، ދަރިން ތަރުބިޔަތު ފަސޭހަވާނެއެވެ. ދަރިފުޅު ވަޅީގައި ސްޓާރުންނާއި، ގޭންގް ސްޓާރުންނާއި
ކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުން އަތްލާން ނުވާނެކަން، އަލިފާނާ ކުޅުނީމާ ކާޓޫނު ކެރެކްޓަރތަކަށް ކުއްޖާ
ބެލެނިވެރިންނަށް ކިރިޔާވެސް އެއްކިބާ ހި ކަ ބު އިސްލާ ލޯބިކުރަ ކުރި
ފިދާނެން ނެދެވޭގޮތަށް މީ ންފެށުމުގެ ން
ވެވެން އޮތީ މަދަރުސާތަކުން އިސްލާމީ ރިވެތި އަދަބު ތަކާއި އުޞޫލުތައް اله ސުބުޙާނަހޫ ވަތަޢާލާގެ
ތަރުބިޔަތަށް މަގުފަހިވާފަދަ ތަޢުލީމެއް ދަސްކޮށްދިނުމަކީވެސް ކުރެވޭނެކަމެކެވެ. ރަސޫލުބޭކަލުންނާއި އަޞްޙާބު
ދެވޭނަމައެވެ. ރާއްޖޭގެ ތަޢުލީމީ ނިޒާމު ތިމާގެ ދަރިފުޅަކީ އިސްލާމީ ތަރުބިޔަތު ބޭކަލުންނާއި އިސްލާމީ އެކިއެކި
އެފަދަ ގޮތަކަށް ރޭވިފައިވާނަމައެވެ. ލިބިފައިވާ އަދަބުވެރި ކުއްޖަކަށް ޝަޚުޞިއްޔަތުތަކާއި ބެހޭ ވާހަކަތައް
ހެދުމަށްޓަކައި ކުރެވިދާނެ ކަންކަމަށް ކިޔައިދީ، އެފަރާތްތަކާމެދު ކުއްޖާގެ
ދަރިފުޅަށް ރަނގަޅު ބަލާއިރު އެންމެ ފުރަތަމަ اله ހިތުގައި ލޯބި އެުފްއދުމުގެ މަސައްކަތް
ތަރުބިޔަތެއް ދިނުމުގެ މަސައްކަތް ފަށަން ސުބުޙާނަހޫ ވަތަޢާލާ ވޮޑިގެންވާކަމާއި، ކުރެވިދާނެއެވެ. އެބޭބޭކަލުންގެ
އެންމެ ރަނގަޅީ އެދަރިފުޅު ނުބައިމީހަކަށް އެކަލާނގެ ކުޅަދުންވަންތަކަމާއި، ދިރިއުޅުއްވުމުން ނަމޫނާ ހޯދާ އެނަމޫނާއާ
ވުމުގެ ކުރިންނެވެ. ދަރިފުޅު ގޯސްވުމުން އިންސާނާގެ ހުރިހައި ޢަމަލެއް އެއްގޮތަށް ކުއްޖާ ބައްޓަންކުރުމަށް
ރަނގަޅު ކުއްޖަކަށް ހަދަން މަސައްކަތް ބައްލަވައިވޮޑިގެންވާކަމާއި، މަސައްކަތް ކުރެވިދާނެއެވެ.
6 ދަރުމަ. އޯގަސްޓް 2012

މީހާގެ އުޅުމަށް ހެޔޮ ވަކިކަންތައްތަކެއް މަނާކޮށް ނަމާދުކުރުމާއި ޤުރްއާން ކިޔެވުމަކީ
ބަދަލުތަކެއް އަންނާނީ ދީނީ ޢަޤީދާ ވަކިކަންތައްތަކަކަށް އަމުރުކުރަނީ ކޮންމެ ދުވަހަކުވެސް އާދަވެ
ވަރުގަދަވެގެންނެވެ. ހަމައެހެންމެ ކުއްޖާދެކެ ހިތްހަމަ ނުޖެހުމުން ކުރާކަންތައްތަކަކަށްވެ، އެކަންތައްތަކަކީ
ފުރިހަމަ މުސްލިމަކަށް ވެވޭނީ ކުއްޖާއަށް ދޭ އަދަބެއްގެ ގޮތުގައެވެ. ކުއްޖާގެ ދިރިއުޅުމުގެ އެއްބައި ކަމުގައި
ވަކިކަންތައްތަކެއް ޤަބޫލުކޮށްގެން ވަކިކަމެއް ނުކުރާށޭ ބުނެ އަމުރުކުރުމުގެ ވެގެންދާނެއެވެ.
އެކަންކަމަށް އީމާންވެގެންނެވެ. ބަދަލުގައި ކުރަންވީ ކޮންކަމެއްކަން
އީމާންކަމާއި އިސްލާމްކަމުގެ ބުނެދިނުމުން ކުއްޖާއަށް ރަނގަޅުގޮތް ތިމާގެ ދިރިއުޅުމަކީ
ރުކުންތަކަކީ ހަމައެކަނި މަދަރުސާއިން ވިސްނައިގަންނަން ފަސޭހަވާނެއެވެ. އާުފެވރި ދިރިއުޅުމަކަށް ހަދަން
ދޭ އިމްތިޙާނުން ފާސްވުމަށްޓަކައި ނަމާދުކުރުމާއި ޤުރުއާން ކިޔެވުންފަދަ ބޭނުންނަމަ ކުރަން އެންމެ ރަނގަޅު
ދަސްކުރުވާ ފިލާވަޅުތަކަކަށް ހެދުމުގެ ކަންކަން ޙަވާލުކުރާއިރު، އެކަމުން އިންވެސްޓްމެންޓަކީ ދަރިން ރަނގަޅު
ބަދަލުގައި އެ ރުކުންތަކުގައި ބުނާ ސިފަ ކުއްޖާއަށް ނުބައި މެސެޖެއް ގޮތުގައި ތަރުބިޔަތު ކުރުމެވެ. ހެޔޮލަފާ
ދަރިފުޅުގެ ކިބައިގައި ހަރުލެއްވުމަކީ ލިބޭގޮތަށް ޙަވާލުކުރުން ރަނގަޅެއް ޞާލިޙު ދަރިންތަކެއް ބޮޑެތި ކުރެވިއްޖެ
މައިންބަފައިންނަށް ކުރެވިދާނެކެމެކެވެ. ނޫނެވެ. މިސާލަކަށް މަންމަ އޭނާގެ ދިރިއުޅުން ކާމިޔާބު ކުރެވުނީއެވެ.
ގިނަފަހަރަށް ނަމާދު މަތީގައި ކިޔާ ރަޙްމަތްތެރިއަކާ ވާހަކަދައްކަން ހުއްޓާ ދުނިޔޭގެ އުފަލާއި ހިތްހަމަޖެހުމުގެ
ދުޢާތަކާއި ޛިކުރުތައް ދަސްކުރުވަނީ ދަރިފުޅު އައިސް، ސިޓިން ރޫމުގައި އިތުރަށް އާޚިރަތުގެ ބާއްޖަވެރިކަމާއި
ޓެސްޓަށެވެ. ނަމާދު ހާޒިރީއެއް ހުރިއެއްޗްިއސާކުޅެ ސަކަރާތްޖަހާ ނަސީބުވެސް ލިބުނީއެވެ. މިއާ
ހަދާ އޭގައި ސޮއި ކުރަނީ ދަރިފުޅަށް އުނދަގޫކުރަން ފެށުމުން ހަމަ މިހާރު ޚިލާފަށް އަޚުލާޤެއް ނެތް، ވިޔާނުދާ
ޕްރިެފްކޓްކަން ނުވަތަ ސްކޫލުން މަތީ ކޮޓަރިއަށްވަދެ ޤުރްއާން ކިޔަވަން ދަރިންތަކެއް ބޮޑެތި ކުރެވިއްޖެނަމަ،
މަގާމެއް ލިބުމުގައި ބަލާ ޝަރުޠަކަށް ފަށާށޭ، ނުކިޔަވަންޏާ ހަވީރު އެދަރިންގެ ފަރާތުން ހިތާމަޔާއި
އެކަންވާތީއެވެ. މިދެންނެވިހެން ސައިނުދޭނަމޭ ބުނުމުން ކުއްޖާއަށް ހިތްދަތިކަން އިޙްސާސް ކުރަން
ނަމާދު ކުރުމަކީ ވަކި ސީޒަނެއްގައި ވިސްނޭނީ ޤުރްއާން ކިޔެވުމަކީ ނުޖެހި ދިއުމަކީ ނާދިރުކަމެކެވެ.
ވަކިކަމަކަށްޓަކައި ކުރާކަމަކަށް އަދަބު ދިނުމުގެ ގޮތުން ކުރާކަމެއްގެ މައިންބަފައިން ކުރަންޖެހޭ ހިތާމައިގެ
ވެއްޖެނަމަ ނަމާދު ކުރުމުގެ އާދަ ގޮތުގައެވެ. އޭރުން ކުއްޖާ ޤުރްއާން އިތުރަށް، އެފަދަ ދަރިންގެ ސަބަބުން
ހަރެއްނުލާނެއެވެ. ނަމާދުކުރުމުގެ އާދަ ކިޔަވާނީ ހިތްހަމަނުޖެހި ފޫހިވެފައި މުޅި މުޖުތަމަޢަށް ނުރައްކާވެދާނެއެވެ.
ހަރުލާނީ، ނަމާދު ކުރުމުގެ ބޭނުމާއި ހުރެގެންނެވެ. އެހެންކަމުން މިދެންނެވިފަދަ "ނުރައްކާތެރި" މީހެއްގެ ގޮތުގައި ތިމާގެ
ފައިދާ ވިސްނައި ދެވިގެންނެވެ. އުޞޫލަކުން ކަންކަންކުރުމުގެ ދަރިފުޅު ލޭބަލްވާކަށް އެއްވެސް މަޔަކު
މައިންބަފައިންގެ ފަރާތުންވެސް ނަމޫނާ ބަދަލުގައި ނަމާދުކުރުމާއި ޤުރްއާން ނުވަތަ ބަފަޔަކު ވިޔަސް ނޭދޭނެއެވެ.
ދެއްކިގެންނެވެ. ކިޔެވުންފަދަ ކަންކަމަކީ ކުއްޖާ އިންސާނަކު "ނުރައްކާތެރި" ވެއްޖެނަމަ
ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތަކެއް ކަމާއި، ޙަޤީޤަތުގައިވެސް އެއީ ނުރައްކަލެކެވެ.
ކުއްޖާ ގޯސްކަމެއް ކުރާނަމަ އެކަން ކުރަންޖެހެނީ ކީއްވެގެންކަމާއި، އިސްލާމި ތަރުބިޔަތެއްގެ މަތީގައި ބޮޑެތި
އެކަމެއް ވަގުތުން މަނާކުރުމަކީ އެކަން ކުރުމުން ކުއްޖާއަށް ކުރެއްވިއްޖެނަމަ އެއްވެސް އިންސާނަކު
މައިންބަފައިން ކުރަންޖެހޭނެކަމެކެވެ. ލިބޭނެފައިދެާގ އިތުރަށް ނުކޮށްފިނަމަ "ނުރައްކާތެރި" އެއް ނުވާނެއެވެ. ވީމާ،
އެހެންނަމަވެސް ޢާއްމުގޮތެއްގައި ކުއްޖާއަށް ލިބޭނެ ގެއްލުމަކީ ދަރިންނަށް އިސްލާމީ ތަރުބިޔަތެއް
އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ތެރެއިން ކޮބައިކަން ވިސްނައި ދެވިދާނެއެވެ. ދިނުމަކީ އެންމެ މުހިއްމު މަސައްކަްތް
ގިނަ ބެލެނިވެރިން ކުއްޖާއަށް މިގޮތަށް ޢަމަލުކުރެވިއްޖެނަމަ، ކަމުގައި ހަދަމާ ހިނގާށެވެ.
ދަރުމަ. އޯގަސްޓް 7 2012